

Prezentacija knjige o Hrvatski novina

U punoj dvorani krčme Gregorić u Klimpuhu je Hrvatsko štamparsko društvo petak, 17. maja predstavilo novu knjigu „Hrvatske novine kroz stoljeća“.

KLIMPUH – Petak, 17. maja, na rani večer stao je u znaku Hrvatskih novina, a to u znaku prošlosti odnosno pogledov u budućnosti. Glavni urednik nove knjige *Hrvatske novine kroz stoljeće* i bivši glavni urednik tajednika gradišćanskih Hrvata Petar Tyran pozvao si je za ovu „svoju ostavščinu“, kako je nazvao knjigu velik broj ljudi kot i govoračev.

Kroz program je peljala suradnica HŠTD-a Ingrid Klemetić, ka je mogla predstaviti brojne zastupnike društav i institucijov kot i govornic i govornikov. Publiku je pozdravio i sadašnji predsjednik HŠTD-a Ivica Mikula, a u publiku sidio je i bivši i prvi predsjednik društva Mirko Berlaković.

U ime Republike Hrvatske govorio je opunomoćeni ministar iz Veleposlanstva Republike Hrvatske u Austriji Silvio Kus, ki je istaknuo važnost, da se u Hrvatski novina piše o aktualni zbivanja u cijeloj Europi kot i u Hrvatskoj. Savjetnik s posebnim položajem za pitanja hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu u Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Milan Bošnjak je takaj došao na prezentaciju i je govorio o strateški projekti, kim financira Republika Hrvatska posebne projekte. Jedan od njih su i Hrvatske novine.

Glavni urednik Petar Tyran govorio je o nastajanju knjige i o sadržaju. Za recenziju si je Tyran pozvao dva osebujno vjerne dopisnike Hrvatskih novina novinarku Snježanu Herek i slavista Nikolu Benčića, ki je u svojem govoru upleo i povijest, jezik i kulturu u nastajanju Hrvatskih novina. Na koncu je govorila Tyranova nasljednica Tereza Grandić, ka je u kratki crta govorila o izazovi i želja za budućnost. Priredbu su oblikovali Trio Filčel, Palček i

Tomček, ki su svojim jačenjem kot uvijek oduševili publiku.

Snježana Herek o Hrvatski novina

Kada sam knjigu prvo pregledala, pa potom pročitala odmah sam uočila da knjigu koju držim u ruci jedinstvena je po mnogo čemu.

Ponajprije, jer ju je napisao čovjek koji je većinu svoga 40-godišnjeg radnog vremena proveo na terenu. I bio, kako mi u Hrvatskoj kažemo: “Katica za sve” što treba: od novinara, fotografa, organizatora, vozača itd. pa sve do glavnog i odgovornog urednika.

Zapravo, ovo je knjiga o životu i osvješćivanju gradišćanskih Hrvata kroz stoljeća. Za mnoge je knjiga iznenađenja. Posebice faksimili, koji su “povijesni hit”. Svaka je godina dokumenta s jednim faksimilom i tako od 1910., - godine sve do 2024.

Kičma zbornika je diplomski rad Marina Berlakovića “100 godina Hrvatskih novina - Nastanak i razvitak gradišćansko-hrvatskog tjednika i njegovo značenje za jezik, kulturu i identitet gradišćanskih Hrvata. Osim toga, tu su i novije tendencije i istraživanja kao i empirički prilozii.

Ako je točna izreka da iza svakog uspješnog muškarca gotovo uvijek stoji uspješna žena, onda bi to preneseno na medijsku scenu značilo da iza svakih jedinstvenih novina stoji jedinstveni glavni urednik. U ovom slučaju Petar Tyran. Ja bi rekla prosvjetitelj na medijsko-informativnom polju, koji je čak 40 godina svojim predanim radom duboko urezao brazdu, ne samo u medijski, povijesno-kulturni i književni mozaik gradišćanskih i svih ostalih Hrvata, nego i u znanstveni.

Ovom je knjigom njen autor zapravo oteo zaboravu Hrvat-

Trio Filček, Palček i Tomček je muzički obogatio prezentaciju u krčmi Gregorić u Klimpuhu. // foto: Kristijan Karali

ske novine i trasirao im opstanak i u budućnosti. A ta budućnost je mali Jakob Tyran, koji je s dvije godine vjerojatno razgledavao slike u Hrvatskim novinama, a sada sa sedam ih već čita. Daj nam Bože više takovih Jakoba i njemu sličnih! Taj me je tekst oduševio.

Ima ih 20-tak autora u knjizi od 320 stranica. I to onih koji pišu na gradišćansko-hrvatskom i hrvatskom jeziku, te oni na njemačkom. Zapravo je knjiga višejezična, ako se uzme u obzir da je više nego stoljetna povijesna memorija gradišćanskih Hrvata dostupna i u digitalnom obliku, što omogućava prijevod i na brojne druge jezike. A time je jedan od najvažnijih izvora za povijest gradišćanskih Hrvata.

Ova je knjiga poput duhovnog dnevnika jedne duše koja je sada u mirovini, a koja nas vodi na zajedničko putovanje, da li smo zaista dovoljno informirani u vlastitom životu. Jer, živeći u svijetu globalizacije, koja je sve prisutnija, radi očuvanja identiteta, važno je skrbiti se o kulturnoj baštini. “Hrvatske novine kroz stoljeća”, na neki je način višestoljetni vremeplov koji se bavi gradišćanskim Hrvatima i njihovom petstoljetnom poviješću. Pisana je jednostavnim i razumljivim publicističkim stilom, koji je us-

klađen s cilnom čitalačkom publikom. Informativna je i bogata povijesno-znanstvenim saznanjima.

Stoga je pred novim uredništvom izuzetno važan zadatak: širiti ponudu na hrvatskom jeziku na društvenim odnosno socijalnim, mrežama i internetu. Kako bi Hrvatske novine i nadalje nastavile visoko kotirati među manjinskim novinama.

Iz svega iznesenog može se zaključiti da je Petar Tyran i s knjigom i osobno postavio jako visoko ljestvicu, koju njegovim nasljednicima neće baš biti lako preskočiti. Tim više jer je simpatije i ugled osvajao svuda gdje god je došao, pa tako i u Hrvatskoj, i to - ne samo kao “marljiva radilica” nego i svojim osmijehom, znanjem i širinom, ne zatvarajući se u vlastito dvorište nego krstareći na svim valnim dužinama svijetom. Iako ovo izgleda kao hvalospjev Petru, zapravo je hvalospjev ovoj svake hvale vrijednoj knjizi, koju sa zadovoljstvom preporučujem I na kraju htjela bi još nešto reći: Da je prvi urednik Hrvatskih novina iz 1910. godine - Martin Meršić među živima, bio bi sigurno jako ponosan ne samo na ovu knjigu - njenog autora Petra Tyrana, nego i na sve vas gradišćanske Hrvate.